

Dilini yitiren ülke

Aslı Der 'Küçük Cadı Şeroks' ve 'Tehlikeye 3 Yolculuk' romanlarıyla ülkemizde çocuk edebiyatının güçlü kalemlerinden biri olduğunu kanıtladı. Son kitabı 'Büyük Tuzak'ta dilini yitirme tehlikesiyle karşı karşıya kalan Masallar Ülkesi'nde geçen sürükleyici bir macera anlatıyor.

1975'te İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nden mezun olduktan sonra, 1999'da Boğaziçi Üniversitesi Felsefe Bölümü'ndeki eğitimini tamamladı. Kitaplarına felsefe eğitiminin derinliğini ve zenginliğini taşıyan Aslı Der'in ilk kitabı 'Küçük Cadı Şeroks'tan sonra, ikinci fantastik romanı 'Tehlikeye 3 Yolculuk' çıktı. Küçük Cadı Şeroks'un ikinci macerasını anlattığı 'Büyük Tuzak' isimli romanı ise geçtiğimiz günlerde yayımlandı.

KERİM AK

Çocuklar için yazmayı seçtiniz. Özellikle, Türkiye'de pek gelişmemiş bir alanda, fantastik edebiyat alanında eserler veriyorsunuz. Bize biraz kendinizden, yazarlığınızdan ve neden bu alanı tercih ettiğinizden söz edebilir misiniz?

1975 yılında İstanbul'da doğdum. Galatasaray Lisesi'ni bitirdikten sonra 1999 yılında Boğaziçi Üniversitesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldum. Okumayı öğrendikten hemen sonra, tamamen 'ablam gibi olmak' isteğiyle durmaksızın kitap okumaya başladım. Kitaplarla kurduğum ilişki giderek gelişti. Kitapların büyüdüğü dünyasında, okuduğum kahramanlarla zaman geçirmekten büyük keyif alıyordum. Herkes kitaplar için güzel şeyler söyleyebilir: Kitaplar bizi zenginleştirir, kitaplar öğretir, kitaplar iyi vakit geçirir, eğlendirir... Bence hep şunu düşünmüşümdür: Kitaplar bizi özgürleştirir. Bizi, dünyanın bir ucuna götürür, dilini bilmediğim bir Afrika kabilesindeki çocukla dost olmamı sağlar, Masallar Ülkesi'nde çilekli pasta yedirir, devlerle buluşturur ve daha nice heyecanlı maceranın tam ortasına atıverirler. Okuduğum her kitabın kahramanlarını, kurgusunu, başını sonunu derken, her noktasını başka bir gözle görmeye, 'Ben olsam nasıl yazardım?' diye sormaya başladığımda, kendi hikâyelerimi buldum. Her kitap, yazarının bana sunduğu benzersiz bir yolculuktu.

Felsefe, çoğunlukla hayatın dışında, kalın kitaplardaki anlaşılmasız birtakım metinler gibi gösteriliyor. Oysa çocuklara felsefenin, günlük hayatın tam da içinde olduğunun anlatılması önemli.

Ben de kendi yazdıklarımınla yeni yolculuklar yaratmak, bunları okuyan herkesle paylaşmak istedim. Üniversiteden mezun olduktan sonra başka başka işlerde çalıştım. Ama şimdi, daha çok hikâyenin yolunu açmak, yepyeni yolculuklara rotalar belirlemek için sürekli okuyorum ve yazıyorum.

Küçük Cadı Şeroks'un ikinci macerası olan 'Büyük Tuzak' adlı kitabınız Şubat 2007'de yayımlandı. Bu aynı zamanda 'Tehlikeye 3 Yolculuk'un ardından yayımlanan üçüncü kitabınız. Fantastik dünyalar, kahramanlar yaratmak size neden bu kadar çekici geliyor?

Fantastik romanlarda, yazarın da okuyucunun da kitaba önyargısız yaklaştığını

düşünüyorum. Bunu söylerken anlatmak istediğim şu: Bize öğretilenleri çoğu zaman sorgulama gereği duymadan kabul ediveriyoruz. Bunlar zamanla nereden bildiğimizi, nereden öğrendiğimizi hatırlamadığımız, ama yürekten inandığımız doğrular haline geliyorlar. Fantastik romanlar, gerçek hayatın biraz dışına çıkıp kendimize, düşüncelerimize ve inandıklarımıza biraz da dışardan bakmak, bence bildiğimizi düşündüğümüz her şeyi sorgulamaya başlamak için güzel bir nokta. Ayrıca, çirkin bir devin yalnızca dış görünüşü için haksızlığa uğradığını ve kalbinin kırıldığını anlatmak, sınıfta yüzündeki büyük yara izi nedeniyle dışlanan kız çocuğunu anlatmaktan daha az acı verici geliyor bana. İkisi de hemen hemen aynı durumu anlatıyor olsa da, ben yazar olarak, o kız çocuğunun derdini direkt hissettirmeden, Masallar Ülkesi'ndeki Dev Kordora'nın başına gelenleri anlatarak, okuru aynı konu üzerinde düşünmeye örtülü davet etmeyi tercih ediyorum.

Yeni kitabınızda bu sefer Masallar Ülkesi halkı, anadilini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor. Küçük Cadı Şeroks'un işi çok daha zor bu kitapta. Ana temayı kurgularken, Türkçe'nin yoksullaşması ve yanlış kullanımları gibi ciddi sorunların içinde büyüyen çocuklarımızın anadillerinin biricikliğine ilişkin düşüncelerini, tartışmalarını da amaçladınız mı?

Kesinlikle. Küçük Cadı Şeroks'un yeni macerası 'Büyük Tuzak'ı kurgularken okura, anadilin duygularımızı, düşüncelerimizi, bizi biz yapan tüm değerleri nasıl da içinde barındırdığını göstermek istedim. Anadili kaybetmenin yalnızca karşılıklı iletişimin kopuşuna değil, bireyi ve toplumu var eden tüm değerlerin yavaş yavaş yok oluşuna da yol açtığını hissettirmeye çalıştım. Kitabımda anadilimizin, tarihimizi, kültürümüzü, toplum olarak sahip olduğumuz ortak değerleri taşıdığını; kendimizi ifade etmede diğer tüm dillerden çok daha yoğun ve etkin duygular yarattığını kendimce anlattım.

Kahramanlarınıza çok ilginç adlar veriyorsunuz. Örneğin, iki kitabınızın da baş kahramanı olan sevimli küçük cadı Şeroks ve Masallar Ülkesi'nin diğer kahramanları Prens Milla, Prenses Alina, Büyücü Timma ve Prens Hortim gibi...

Bu adları, karakterlerimi oluştururken yaratıyorum. Kullandığım bir iki gerçek ad dışında, hepsini ses uyumlarını sevdiğim ve karakterlerimi tanımladığına inandığım için kullandım. Bunları yaratmamın nedeni de kendi önyargılarımdan kaçma isteğim. Kitaplarımdaki karakterlerin, günlük hayatta çok karşılaştığımız ve tanıdığımız adların kafamda oluşturduğu duygu ve düşüncelerden arınmış olmasını istiyorum.

Çocuklarla sık sık bir araya gelip, fantastik edebiyat ve masallar üzerine sohbet ediyorsunuz. Çocukların masallara ve fantastik edebiyata bu denli ilgi duymalarının nedenleri neler sizce?

Fantastik romanlar, çocukların sınırsız düşler kurabilecekleri koca bir oyun bahçesi gibi. Bu yüzden okurların ilgisini çekiyorlar. Bence, gerçek hayata benzemeyen bambaşka bir ortamda kimi sorunlarla karşılaşılıyor olmak, daha az ürkütücü ve üstesinden daha kolay gelinebilir görünüyor. Fantastik romanların, anlatmak istediğini ille de okurun gözüne sokmadan, metin içinde dayatmadan anlattığını ve okuru kafa yormaya, okuduklarını sorgulamaya yönelttiğini düşünüyorum. Ayrıca, fantastik romanları yazmak da, okumak da kesinlikle çok eğlenceli.

Felsefe eğitimi aldınız. Felsefe disiplininin gelen bir yazar olarak edebiyata, hem de çocukların dünyasına bakmak nasıl bir zenginlik katıyor size?

Felsefe, çoğunlukla hayatın dışında, kalın kitaplardaki anlaşılmasız birtakım metinler gibi gösteriliyor. Oysa, felsefenin günlük hayatın tam da içinde olduğunun anlatılması, hatırlatılması çok önemli. Bence bunu yapmanın en güzel yolu, masallar, öyküler, romanlar; kısacası edebiyattır. Edebiyatın bu noktada son derece önemli bir rolü olduğuna inanıyorum. Felsefe okumuş olmanın bana en büyük katkısı şu oldu: Sistemli düşünmeyi, düşüncelerimi geliştirmeyi öğrendim ve bildiğim, o güne kadar bildiğimi düşündüğüm her şeyi en baştan sorguladım; hâlâ da sorguluyorum.

Büyük Tuzak

Aslı Der
Güneşiği Kitaplığı
189 sayfa

